



Liikenne- ja viestintäministeriö  
[kirjaamo@lvm.fi](mailto:kirjaamo@lvm.fi)  
[liikennekaari@lvm.fi](mailto:liikennekaari@lvm.fi)  
PL 31  
00023 Valtioneuvosto

**LAUSUNTO**

23.5.2016

## **Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi liikennekaareksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, LVM/2096/03/2015**

Logistiikkayritysten Liitto ry kiittää mahdollisuudesta kommentoida otsikon aiheesta. Koska liiton jäsenten pääasiallinen toiminta liittyy tiekuljetuksiin ja kappaletavara-liikenteeseen, painotetaan tätä näkökulmaa lausunnossa. Emme ota kantaa liikennekaaren henkilöliikennettä koskeviin säädösesityksiin.

Liikennekaari on osa hallituksen kärkihanketta, jolla toteutetaan digitaalisen kasvuympäristön rakentamista sekä säädösten sujuvoittamista. Tavoitteena on luoda edellytykset uuden teknologian, digitalisaation ja uusien liiketoimintamallien käyttöönotolle liikennesektorilla. Tätä kautta voitaisiin saavuttaa entistä paremmin käyttäjien tarpeita vastaavia liikennepalveluita ja mahdollistaa uutta liiketoimintaa sektorilla.

Yleisellä tasolla liikennekaari on myönteinen hanke, koska sillä halutaan edistää uusien liikennepalvelujen syntymistä purkamalla tarpeettomia normeja ja poistamalla turhaa byrokratiaa. Esim. tavaraliikenteessä tarveharkinta poistettiin jo vuonna 1991 ja se ei ole aiheuttanut ongelmia, vaan on tehostanut markkinoiden toimivuutta.

Tavaraliikenteen osalta kannatettavia muutoksia ovat:

- Lupien voimassaoloaikojen pidentäminen viidestä vuodesta kymmeneen vuoteen
- Taksilupien tavaraliikenteen 100 kg painorajoituksen poistaminen
- Alle 40 km tunnissa kulkevien moottoriajoneuvojen vapauttaminen liikenneluvista.

On myös hyvä, että liikennelupien myöntäminen, liikennelupajärjestelmä VALLU ja liikennekaareen liittyvä valvonta keskitetään Trafiin. Trafin toiminta on kehittynyt viime vuosina positiiviseen suuntaan. Tärkeää on tietysti varmistaa, että Trafilla on riittävät henkilö- ja muut resurssit hoitaa kasvavia velvoitteita, jotta palvelut ovat jatkossakin korkealaatuista.

Tavaraliikenteen pakollisesta yrittäjäkoulutuksesta luopuminen on myös kannatettava asia. Osaaminen ja sen lisääminen on alamme yksi tärkeimmistä asioista nyt ja tulevaisuudessa. Yrittäjäkoulutuksesta luopuminen ei kuitenkaan heikennä osaamista, koska EU:n edellyttämä tutkinto on suoritettava. Osaamisen hankkimista ei tarvitse rajoittaa pakolliseen koulutukseen. Jatkossakin osaaminen hankitaan osin usein ja ainakin osittain vapaaehtoisella koulutuksella. Koulutuksia voidaan moduloida sekä niiden sisältöjä ja pituuksia voidaan kehittää vastaamaan paremmin yksilöllisiä tarpeita.

Ammattimaisessa tavarankuljettamisessa tiellä ehdotetaan tavaraliikenneluvan rajaa nostettavaksi 2 000 kilosta 3 500 kiloon. Kansallisesti näin voidaan menetellä, koska EU-lainsäädäntö ei edellytä lupaa alle 3 500 kilon yhdistelmille. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että lupavelvoite poistuisi pakettiautoilta. Liittomme ei näe itse lupaa kriittisenä asiana, vaan sitä, että tarvittavaa alan osaamista ei enää vaadittaisi. Jo tällä hetkellä on haasteena se, että kuljettajien osaaminen ei tahdo riittää nykyaikaisten kuljetuspalvelujen toteuttamiseen. Ammattimainen kuljettaminen edellyttää osaamista mm. pakkaamisesta, kuorman tekemisestä ja sen sidonnasta, VAK-kuljetusten tunnistamisesta ja turvallisesta käsittelystä, liikenne- ja työturvallisuudesta sekä esim. tiekuljetussopimuslain tuntemusta. Tarvitaan asiakaspalvelutaitoja sekä ymmärrystä kuljettajan tärkeästä roolista toimitusketjussa. Lisäksi digitalisoituva tavaraliikenne vaatii uudenlaisten teknologioiden käyttämistä, esimerkkinä kannettavat tiedonkeruulaitteet.

Harmaan talouden kannalta lupa on ollut tärkeä keino valvonnassa. Tavaraliikenne on luokiteltu alaksi, jolla on kohonnut riski joutua harmaan talouden piiriin. Tätä osoittaa mm. Verohallinnon Harmaantalouden selvitysyksikön selvitykset kuljetusalasta.

Edellä mainituista syistä ehdotamme, että tavaraliikenneluvasta välillä 2 000 – 3 500 kiloa voidaan luopua, jos tätä kalustoa käyttäville yrityksille tulee kevyt sähköinen ilmoittautumisvelvollisuus toiminnan aloittamisesta Trafille ja pakettiautojen kuljettajilta edellytetään kevyttä ammattipätevyyttä. Ilmoitus voidaan tehdä esim. pankkitunnuksilla sähköisesti. Ammattipätevyys osoitettaisiin näyttötutkinnolla Trafille. Vaatimukset olisivat huomattavasti kevyemmät kuin nyt on tavaraliikenneluvassa. Sisältö tulee sopia yhdessä alan kanssa. Vaatimus ei ole kohtuuton, koska samanlaista ammattitaitoa ja tutkintoa vaaditaan mm. putki- ja sähköasentajilta.

Liikennekaareissa halutaan eriyttää ammattimainen ja ei ammattimainen toiminta, joka olisi pienimuotoista toimintaa. Määritelmän mukaisesti pienimuotoisena pidetään toimintaa, jossa tällaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kuljetustoiminnasta saadut korvaukset edeltävän 12 kuukauden aikana eivät kokonaisuudessaan ylitä 10 000 euroa.

Samoin perusteluin kuin pakettiautojen osalta (osaaminen, turvallisuus ja harmaa talous) näemme tarpeelliseksi, että myös pienimuotoisen toiminnan osalta edellytetään sähköistä ilmoitusvelvollisuutta toiminnan aloittamisesta Trafille. Lisäksi näemme tarpeelliseksi, että kyseessä on oikeushenkilö, jolla on y-tunnus.

Sekä pakettiautojen, että pienimuotoisen toiminnan kannalta ilmoitusmenettely takaa sen, että viranomaisille jää merkintä ja käsitys kyseisen toiminnan laajuudesta. Muuten toimintaa ja markkinoiden kehittymistä on vaikea tutkia, kehittää ja tehdä mahdollisesti tarvittavia säädösten korjauksia. Myös harmaan talouden kannalta tämä helpottaa toiminnan valvomista aiheuttamatta kohtuutonta hallinnollista taakkaa. Ilmoitusvelvollisuuden kautta voidaan kertoa ja muistuttaa velvollisuuksista ja vastuista liittyen kuljetustoimintaan.

Liikennekaaren hallituksen esityksen perusteluissa tulisi ottaa kantaa pienimuotoisen/ei-ammattimaisen kuljetustoiminnan harjoittajan vastuisiin mahdollisissa henkilö- ja/tai tavaravahingoissa. Logistiikkayritysten Liitto ry:n käsityksen mukaan lähtökohtaisesti pakottava Tiekuljetussopimuslaki (345/1979 (TKSL)) koskee myös ei-ammattimaista

kuljetustoimintaa, sillä TKSL:n 1 §:n mukaan lakia sovelletaan vastikkeelliseen sopimukseen moottoriajoneuvolla tapahtuvasta tavarankuljetuksesta Suomessa (kotimainen kuljetus). Pienimuotoisen kuljetustoiminnan harjoittajan sekä tämän ”asiakkaan” tulevan oikeusturvan osalta liikennekaaren hallituksen esityksessä olisi vastuukysymyksiä syytä käsitellä jossain määrin, jotta liikennekaarella ei luoda turhaa epävarmuutta oikeustilaan.

Liikennekaaren markkinat alatyöryhmän tilaisuudessa käsiteltiin kysymystä, koskeeko pienimuotoinen toiminta myös kuorma-autoja? Saatujen vastausten perusteella nykyiset rajaukset (Laki kaupallista tavarankuljetuksista tiellä 7 §), joiden perusteella lupaa ei tarvita kuorma-autolla, siirrettäisiin pääosin sellaisenaan omaan LVM:n asetukseen. Näemme, että nämä rajaukset olisi parempi sisällyttää liikennekaareen, jotta kynnys niiden muuttamiseen olisi korkeampi kuin asetuksen. Alan kannalta olisi toivottavaa, että pelisäännöt eivät muutu usein.

Liittomme mielestä pienimuotoisen toiminnan osalta tulee tehdä rajausta, joka estää samaa henkilöä tai henkilöitä perustamasta esim. useita kommandiittiyhtiötä, joilla kaikilla tehtäisiin pienimuotoista toimintaa alle 10 000 eurolla ilman lupaa. Jos lakiin jää mahdollisuus pienimuotoiseen toimintaan luonnollisena henkilönä, tulee edellä mainittu rajausta koskea myös häntä.

Liikennekaaren esityksessä ei ole mielestämme riittävästi sanktioitu, mitä seuraa, jos harjoittaa kuljetustoimintaa ilman tarvittavaa lupaa. Sanktiointi pitäisi olla sellainen, että se estää tehokkaasti luvattoman liikenteen harjoittamista. Samaa sanktiointia kaipaamme, jos ehdottamme pakettiautojen ja pienimuotoisen toiminnan ilmoitusvelvollisuus jätetään tekemättä.

#### Yhteenveto lausunnosta

Kokonaisuutena näemme, että liikennekaari on oikean suuntainen askel digitaalisaation hyödyntämisen lisäämiseksi palveluissa ja se myös synnyttää uudenlaisia palveluita. Ehdottamillamme muutoksilla taataan se, että saadaan nostettua alan arvostusta ja osaamista, joka on kasvava haaste monipuolistuvissa logistiikkapalveluissa. Osaamisella parannetaan työturvallisuutta. Liittomme oman selvityksen mukaan jäsenyritystemme työ- ja liikenneturvallisuus on parantunut viime vuosina. Kuitenkin alamme on valitettavasti yksi heikoimpia mitattuna työturvallisuudella. Ehdottamillamme muutoksilla taataan myös se, että liikennekaari antaa eri toimijoille samat pelisäännöt oikeuksien ja velvollisuuksien suhteen.

Logistiikkayritysten Liitto ry on kiinnostunut osallistumaan Liikennekaaren jatkokäsittelyyn sekä käymään keskustelua mahdollisten muutosten yksityiskohdista ja perusteluista.

Logistiikkayritysten Liitto ry edustaa merkittäviä logistiikkaoperaattoreita Suomessa.

Kunnioitavasti

Logistiikkayritysten Liitto ry

Pekka Aaltonen  
Toimitusjohtaja